

Sygn. akt III KRS 77/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt (przewodniczący)
SSN Krzysztof Staryk (sprawozdawca)
SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z odwołania T. S.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] z dnia 7 maja 2015 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze, ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2014 r., poz. 649,

z udziałem J. A.

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 5 listopada 2015 r.,

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Uchwałą z dnia 7 maja 2015 r., nr [...], Krajowa Rada Sądownictwa (dalej również jako „Rada” lub „KRS”) , działając na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 2 i art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. Nr 126, poz. 714 ze zm.; dalej również jako: „ustawa o KRS”) postanowiła przedstawić

Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze kandydaturę J.A. - sędziego sądu rejonowego (pkt 1) oraz nie przedstawiać z wnioskiem o powołanie do pełnienia tego urzędu 6 kandydatur sędziów sądu rejonowego, w tym T. S. (pkt 2).

W uzasadnieniu uchwały podniesiono, że J. A. ukończył studia prawnicze z oceną dobrą plus oraz złożył egzamin sędziowski z oceną dobrą. W 1998 r. został mianowany na stanowisko asesora sądowego i rozpoczął pracę orzeczniczą w wydziale karnym. Od 1999 r. orzekał w wydziale rodzinnym i nieletnich. W 2002 r. otrzymał nominację na stanowisko sędziego sądu rejonowego. Od 2006 r. orzekał w wydziale grodzkim, pełniąc w latach 2008-2009 funkcję kierownika sekcji do spraw wykroczeń i zastępcy przewodniczącego wydziału grodzkiego. Od stycznia 2010 r. orzeka w wydziale cywilnym. W ocenie sędziego wizytatora, kandydat prezentuje dobry poziom merytoryczny w zakresie rozpoznawania spraw o bardzo różnorodnej tematyce, sprawnie prowadzi postępowania, sporządza starannie uzasadnienia logicznie uzasadniając swoje poglądy, a przedstawione dane prowadzą do wniosku, że wywiązuje się bez zastrzeżeń ze swoich obowiązków i jest dobrym kandydatem na stanowisko, o które się ubiega. Kolegium Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu jednogłośnie zaopiniowało pozytywnie kandydaturę J.A., a na posiedzeniu Zgromadzenia Ogólnego Przedstawicieli Sędziów Apelacji Wrocławskiej oddano na nią 32 głosów „za” i 39 głosów „przeciw”, przy 27 głosach „wstrzymujących się”.

J. A. został jednogłośnie rekomendowany przez zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa na posiedzeniu w przedmiocie przygotowania stanowiska dotyczącego rozpatrzenia i oceny kandydatów przez Radę. Zajmując stanowisko zespół kierował się wynikami wysłuchania kandydatów w trybie wideokonferencji oraz uwzględnił ich oceny kwalifikacyjne, opinie przełożonych, rekomendacje, informacje dokumentujące doświadczenie zawodowe, publikacje, opinie kolegium sądu, oceny zgromadzenia przedstawicieli sędziów oraz inne dokumenty dołączone do kart zgłoszeń. Krajowa Rada Sądownictwa podejmując uchwałę podzieliła stanowisko zespołu. Według KRS o przedstawieniu kandydatury J.A. zadecydowały: posiadane przez niego doświadczenie zawodowe, bardzo dobre

wnioski płynące z opinii o jego pracy, uzyskane poparcie środowiska sędziowskiego i wysoki poziom wiedzy prawniczej. Rada dokonując oceny całościowej tego kandydata miała na uwadze jego przymioty wskazane w bardzo dobrej ocenie kwalifikacyjnej, własną ocenę podczas rozmowy w trybie wideokonferencji, posiadaną obszerną i pogłębioną wiedzę merytoryczną predestynującą do objęcia stanowiska sędziego, odpowiednie doświadczenie zawodowe i staż pracy, poparcie organów samorządu sędziowskiego, bardzo dobre wyniki statystyczne w pracy orzeczniczej świadczące o doskonałym opanowaniu warsztatu pracy sędziego oraz doświadczenie orzecznicze zdobyte w pionie karnym, rodzinnym i nieletnich oraz cywilnym. W konsekwencji Krajowa Rada Sądownictwa udzieliła jednogłośnie poparcia tej kandydaturze (oddano 14 głosów „za”).

Pozostałe kandydatury nie uzyskały wymaganej bezwzględniej większości głosów, w tym na kandydaturę T. S. nie oddano głosów „za” ani głosów „przeciw”, natomiast 14 członków Rady wstrzymało się od oddania głosu. KRS stwierdziła, że T. S. został pozytywnie zaopiniowany w równoległej procedurze nominacyjnej, uchwałą Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 6 maja 2015 r., Nr [...], na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze.

Powyższą uchwałą Krajowej Rady Sądownictwa T. S. zaskarżył odwołaniem w zakresie dotyczącym przedstawienia Prezydentowi RP z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze kandydatury sędziego J.A. oraz w części dotyczącej nieprzedstawienia Prezydentowi RP z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze kandydatury odwołującego się.

Odwołujący się zarzucił zaskarżonej uchwale naruszenie:

1. art. 33 ust. 1 ustawy o KRS przez podjęcie uchwały bez wszechstronnego rozważania sprawy wyrażające się w:

a) ograniczeniu się przez Krajową Radę Sądownictwa przy rozpoznawaniu kandydatury odwołującego się jedynie do ustalenia, że kandydatura ta została pozytywnie zaopiniowana w innej równoległej procedurze nominacyjnej uchwałą Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 6 maja 2015 r., nr [...], pomimo tego, że uchwała ta nie jest prawomocna;

b) błędnym przyjęciu, że sędzia J. A. posiada poparcie organów samorządu sędziowskiego, w sytuacji, gdy kandydat na posiedzeniu Zgromadzenia Ogólnego Przedstawicieli Sędziów Apelacji Wrocławskiej w dniu 23 marca 2015 r. uzyskał więcej głosów przeciwko swojej kandydaturze niż popierających jego kandydaturę.

2. art. 35 ust. 2 ustawy o KRS przez:

a) dokonanie przez Krajową Radę Sądownictwa oceny kandydatury odwołującego się z pominięciem kryteriów, o których mowa w tym przepisie, w szczególności z pominięciem poparcia organów samorządu sędziowskiego oraz oceny kwalifikacji zawodowych odwołującego się;

b) jego niezastosowanie i przyjęcie przez KRS, że kryterium odmowy przedstawienia Prezydentowi RP kandydatury wraz z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego może być nieprawomocna uchwała Rady pozytywnie opiniująca kandydaturę tej samej osoby w innej procedurze nominacyjnej.

W oparciu o powyższe zarzuty odwołujący się wniósł o uchylenie zaskarżonej uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 7 maja 2015 r., nr [...] w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Radzie do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na odwołanie Krajowa Rada Sądownictwa wniosła o oddalenie odwołania w całości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kompetencje Krajowej Rady Sądownictwa – konstytucyjnego organu stojącego na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów (art. 186 oraz art. 187 Konstytucji RP) – zostały określone w obecnie obowiązującej ustawie z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa. Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 1 tej ustawy do kompetencji Rady należy między innymi rozpatrywanie i ocena kandydatów do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziowskich w sądach powszechnych. W świetle art. 44 ust. 1 ustawy o KRS kognicja Sądu Najwyższego do oceny uchwał Krajowej Rady Sądownictwa obejmuje badanie, czy uchwała nie pozostaje w sprzeczności z prawem. Sąd Najwyższy nie jest właściwy dla dokonania wyboru najlepszego kandydata spośród osób starających się o

stanowisko sędziego. Taka kompetencja jest domeną Krajowej Rady Sądownictwa, natomiast weryfikacja rozstrzygnięć Rady przez Sąd Najwyższy polega zasadniczo na kontroli zachowania przewidzianej procedury (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2014 r., w sprawie III KRS 70/14, LEX nr 1777929). Analiza tego, czy uchwała nie pozostaje w sprzeczności z prawem, dotyczy w szczególności przestrzegania przez Radę ustawowych warunków powoływania na stanowisko sędziego, określonych w ustawie – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz reguł proceduralnych obowiązujących w postępowaniu przed tym organem, określonych zwłaszcza w rozdziale 3 ustawy o KRS, w szczególności zaś w art. 33, art. 35 oraz w art. 44 powołanej ustawy.

Stosownie do art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa uczestnik postępowania przed Krajową Radą Sądownictwa może odwołać się do Sądu Najwyższego z powodu sprzeczności uchwały Rady z prawem. Rozpoznanie odwołania następuje przy zastosowaniu przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej (art. 44 ust. 3 tej ustawy). Określenie sprzeczności uchwały Rady z prawem, która może stanowić podstawę jej weryfikacji przez Sąd Najwyższy powinno – najogólniej rzecz biorąc – uwzględniać dwa aspekty. Pierwszy dotyczy konstytucyjnie (art. 186 i 187 Konstytucji RP) i ustawowo (por. w szczególności art. 3 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa) określonej kompetencji Krajowej Rady Sądownictwa rozpatrywania i oceny kandydatów do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziowskich w sądach powszechnych. Jest to kompetencja należąca wyłącznie do Krajowej Rady Sądownictwa, której Rada nie traci ze względu na przewidziany tryb odwoławczy od jej uchwał, a z kolei rozpatrując odwołanie Sąd Najwyższy nie przejmuje kompetencji i związanej z nią odpowiedzialności za przedstawienie Prezydentowi RP wniosków o powołanie sędziów.

Rozpatrzenie według powyższych założeń interpretacyjnych zarzutów odwołania T. S. od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 7 maja 2015 r., nr [...], nie ujawniło sprzeczności z prawem zaskarżonej uchwały Rady. Zarzuty odwołania dotyczące sprzeczności zaskarżonej uchwały z art. 33 ust. 1 ustawy o KRS odwołujący uzasadnia twierdzeniem m.in. o tym, że KRS zaniechała wszechstronnego rozważenia okoliczności sprawy przez ograniczenie się przez

Krajową Radę Sądownictwa przy rozpoznawaniu kandydatury odwołującego się jedynie do ustalenia, że kandydatura ta została pozytywnie zaopiniowana w innej równoległej procedurze nominacyjnej, pomimo tego, że uchwała ta nie jest prawomocna. Istotnie uzasadnienie zaskarżonej uchwały KRS nr [...] wskazuje, że Rada w zakresie kandydatury odwołującego się uwzględniła to, że T. S. został pozytywnie zaopiniowany w równoległej procedurze nominacyjnej, uchwałą Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 6 maja 2015 r., nr [...], na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze. To ustalenie – w stosunku do kandydatury odwołującego się – było istotnym powodem rozstrzygnięcia zawartego w pkt 2 przedmiotowej uchwały Rady nr [...] w zakresie nieprzedstawienia Prezydentowi RP kandydatury odwołującego się na wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Okręgowym w Jeleniej Górze.

W tym kontekście należy wskazać, że w ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2013 r., poz. 427 ze zm.) został dodany przez art. 1 pkt 5 ustawy z dnia 14 marca 2014 r. (Dz.U. z 2014 r., poz. 512) z dniem 1 października 2014 r. – art. 57aa. Stosownie do § 4 tego artykułu – „ponowne zgłoszenie kandydatury na wolne stanowisko sędziowskie może nastąpić nie wcześniej niż po dniu zakończenia poprzednio rozpoczętego postępowania w sprawie powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziowskim. Za dzień rozpoczęcia postępowania w sprawie powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziowskim przyjmuje się dzień złożenia karty zgłoszenia na dane stanowisko sędziowskie. Za dzień zakończenia postępowania wobec kandydata w sprawie powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziowskim przyjmuje się dzień upływu wobec kandydata terminu do złożenia zastrzeżenia od pozostawienia zgłoszenia bez rozpatrzenia albo dzień uprawomocnienia się wobec kandydata uchwały Krajowej Rady Sądownictwa w przedmiocie: 1) nieuwzględnienia zastrzeżenia od pozostawienia zgłoszenia bez rozpatrzenia albo 2) umorzenia postępowania, albo 3) nieprzedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziowskim Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej, albo 4) przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziowskim Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej”.

W uzasadnieniu projektu tej nowelizacji wskazano, że „fundamentalną proponowaną zmianą jest ograniczenie możliwości równoczesnego zgłaszania kandydatur na więcej niż jedno obwieszczone stanowisko sędziowskie do czasu zakończenia procedury wynikającej z pierwszego zgłoszenia. W karcie zgłoszenia wypełnianej w systemie teleinformatycznym przewiduje się zamieścić stosowne oświadczenie w tym przedmiocie”. „Wymaga podkreślenia, iż wskazane rozwiązanie w odpowiedni sposób ograniczy i ustabilizuje obecnie ukształtowaną praktykę, zgodnie z którą jeden kandydat zgłasza swoją kandydaturę na więcej niż jedno wolne stanowisko równolegle. Skutkiem tego jest podejmowanie w stosunku do tego samego kandydata w różnych sądach równocześnie analogicznych czynności procedury nominacyjnej, co generuje znaczne nakłady środków i zaangażowanie zasobów ludzkich, a to z kolei negatywnie wpływa na tok realizacji ustawowych zadań poszczególnych komórek organizacyjnych sądów. Dodatkowo wskazać należy, że w świetle konstytucyjnych gwarancji niezawisłości sędziego, wprowadzona regulacja wpłynie pozytywnie na ilość wnoszonych obecnie wniosków o przeniesienie sędziów na inne miejsca służbowe. Korzystnie oddziaływać będzie również na racjonalizację decyzji kandydatów co do wyboru miejsca służbowego, w którym chcą pełnić urząd. Zaproponowana regulacja nie stanowi ograniczenia dostępu do zawodu, bowiem po zakończeniu procedury nominacyjnej kandydat ma prawo zgłosić swoją kandydaturę ponownie. Regulacja ta ma na celu jedynie uporządkowanie procedury nominacyjnej i jej optymalizację. Daje również realne możliwości wyłonienia najlepszego kandydata do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego, który poza posiadanymi gruntownie zweryfikowanymi kwalifikacjami i predyspozycjami do wykonywania zawodu będzie faktycznie wiązał swoje plany zawodowe z danym sądem, stabilizując tym samym sytuację kadrową tej jednostki”.

Sąd Najwyższy uznał, że przedstawione wyżej motywy są adekwatne do wykładni celowościowej art. 57aa § 4 ustawy o ustroju sądów powszechnych. Również przed dniem 1 października 2014 r. nie naruszało art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa podjęcie przez Radę uchwały uwzględniającej jako istotną okoliczność, że kandydatura na urząd sędziego została pozytywnie zaopiniowana w innej równoległej procedurze nominacyjnej,

pomimo tego, że uchwała ta nie jest prawomocna. Wynikało to z potrzeby racjonalizacji decyzji kandydatów co do wyboru miejsca służbowego, w którym chcą pełnić urząd i wykorzystując swoje kwalifikacje oraz predyspozycje do wykonywania zawodu, będą faktycznie wiązać swoje plany zawodowe z danym sądem, stabilizując jego sytuację kadrową.

Sąd Najwyższy wziął pod uwagę, że wyżej przedstawione unormowanie obowiązuje od dnia 1 października 2014 r., a Monitor Polski z 2014 r. poz. 649 z obwieszczeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 lipca 2014 r. o wolnych stanowiskach sędziowskich, będących przedmiotem zaskarżonej uchwały KRS, został ogłoszony w dniu 8 sierpnia 2014 r., zatem nie było podstaw do pozostawienia przez KRS wniosku T.S. bez rozpoznania lub umorzenia postępowania przed KRS; jednak to nowe unormowanie należało uwzględnić przy dokonywaniu wykładni funkcjonalnej również dotychczasowych przepisów ustawy o KRS.

Z podstaw rozpatrywanego odwołania wynika kwestia skuteczności odwołania na tle dwóch paralelnie toczących się postępowań konkursowych na wolne stanowiska sędziowskie, z których pierwsze zostało nieprawomocnie zakończone w sposób korzystny dla skarżącego. Przedstawione w rozpatrywanym odwołaniu kwestie nie uwzględniały jednak specyfiki (szczególnego charakteru) postępowań konkursowych mających na celu wyłonienie kandydatów na wolne stanowiska sędziowskie. W sytuacji uczestniczenia jednego kandydata w dwóch procedurach konkursowych istniała możliwość zaskarżenia każdej z uchwał Krajowej Rady Sądownictwa wydanej w zakresie każdej z prowadzonych procedur konkursowych. Mogło to doprowadzić do hipotetycznej sytuacji, gdy kandydat zostałby uznany za najlepszego w dwóch procedurach konkursowych, albo do sytuacji, w której odwołujący się kandydat (rekomendowany w jednej procedurze konkursowej) spowodowałby niekiedy znaczne wydłużenie procesu wyboru kandydata na wolne stanowisko sędziowskie w prowadzonej równolegle procedurze konkursowej. W kontekście możliwości wystąpienia zasygnalizowanych wyżej sytuacji za prawidłowe należy uznać stanowisko zaskarżonej rozpatrywanym odwołaniem uchwały Rady nr [...] w zakresie uwzględnienia w decyzji oraz jej uzasadnieniu jako istotnej przesłanki faktu pozytywnego zaopiniowania

odwołującego się we wcześniejszej, ale z powodu nieprawomocności, równoległej procedurze nominacyjnej (uchwała Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 6 maja 2015 r., nr [...]).

Na koniec podkreślić trzeba, że odwołanie T. S. nie mogło być uwzględnione również dlatego, że wyrokiem z dnia 3 listopada 2015 r., III KRS 73/15, Sąd Najwyższy w sprawie z odwołania Z. K. od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] z dnia 6 maja 2015 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2013 r., poz. 155, z udziałem S. B. M., T. S., R. S. – oddalił odwołanie, co spowodowało uprawomocnienie się uchwały KRS, korzystnej dla odwołującego się.

Z powyższych przyczyn, wobec braku wykazania w odwołaniu naruszenia przez Krajową Radę Sądownictwa prawa, Sąd Najwyższy orzekł stosownie do przepisu art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 44 ust. 3 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa.